

Nature Morte (Joseph Brodsky)

Dingen en mensen alom.
Iedere categorie etst het getergde oog.
Liever verduistering.
Ik zit en kijk van mijn bank
naar een passerend gezin
op zijn weg door het park.
Ik hou het licht voor gezien.

Een januarimaand. Winter. Kalender conform.
Raak ik het donker zat,
dan herneem ik het woord.
Klaar. Ik begin terstond.
Iedere start is raak.
Zwijgen met open mond?
Ik geef de voorkeur aan spraak.
Waarover? De dag, de nacht.
Of over helemaal niets.
Of over dingen wellicht.
Maar over mensen geen nieuws.
Mensen gaan allemaal dood.
Waarbij ook ik mij bevind.
Bespreeken is nutteloos.
Is als geschrijf in de wind.
Mijn bloedstroom is afgekoeld.
Killer nog dan de rivier
die door de vorst is gestold.
Ik geef om mensen geen zier.
Ik moet hun uiterlijk niet.
Ze hebben een soort van blik
vast aan het leven geniet
en op hun gezicht geprikt.
Er zit in hun blik iets bij
dat in de geest weerzin wekt.
Een uiting van vleierij.
Voor wie, dat is niet bekend.
Dingen zijn prettiger.
Hun huis bevat kwaad noch goed.
Dat is er evenmin
als je ze opendoet.

Binnen een voorwerp zit molm.
Stof. Een houtkever. Wand.
Een verschrompelde mot.
Ongerief voor de hand.
Stof. En het aangedraaide licht
schijnt alleen op het stof.
Zelfs als het voorwerp dicht is
en hermetisch op slot.
Het antieke buffet,
uitwendig zowel als in-
wekt associaties met de Notre Dame de Paris.
Donker buffetingewand.
Stof wordt niet opgeveegd
door zwabber of misgewaad.
De dingen leveren meest
zelfs met het stof geen strijd,
trekken geen wenkbrauw op.
Stof is het vlees van de tijd;
het vlees en tevens het bloed.
De laatste tijd val ik vaak
bij klaarlichte dag in slaap.
M'n dood heeft blijkbaar tot taak
te zien hoe mijn adem gaat
en houdt als proef op de som
een spiegel voor mijn gezicht
en test mijn reactie
op mijn niet bestaan in het licht.
Ik ben bewegingsloos.
Dijen als ijs zo koud.
Blauwig aderverloop
geeft een marmeren huid.
met verrassingseffect
van het hoekentotaal
duikt het ding en onttrekt
zicht aan de orde van taal.
Dingen bewegen niet,
maar staan evenmin. Dat is waan.
Een ding is een ruimte,
waarbuiten geen dingen bestaan.
Een ding kan verbrand, doorboord,
vergruisd, aan scherven, in prut.

Weggegooid. Maar je hoort nooit
dat een ding roept: “Kut.”
Een boom. Zijn schaduw.
De grond voor wortels onder de boom.
Een knoesterig monogram.
Klei. Een stenenpatroon.
Wortels. Verwevenheid.
Het eigen gewicht van steen
maakt het voorwerp bevrijd
van het geldend bandensysteem.
Niet te bewegen.
Men krijgt hem getild noch verzet
Schaduw. Een mens erin,
als een vis in een net.
De bruine kleur van een ding.
Omtrekken uitgewist.
Vallende schemering.
Nature Morte. En verder niets.
Straks nadert de dood de plaats van ’t lichaam,
welks oppervlak die laatste visite weerkaatst,
als gold het een vrouwenbezoek.
Schedel. Skelet. Een zeis.
Dit is absurd. Niet waar.
Komt de dood dan blijkt hij te hebben
jouw ogenpaar.
De moeder richt het woord tot Christus:
“Je hangt aan het kruis.
Ben je mijn zoon of mijn God?
Hoe kom ik terug naar huis?
Hoe raak ik weer in mijn woon,
Zonder dat ik besloot: Ben jij mijn God of mijn zoon?
Ben je levend of dood?”
Waarop hij antwoordend zei: “Levend of dood, o vrouw,
er is geen onderscheid. God of zoon - ik ben van jou.